

**III Semester B.A./B.Sc./B.Sc.(FAD) Examination, March 2023
(CBCS) (2015 – 16 and Onwards) (Repeaters)**
LANGUAGE SANSKRIT – III

Champu Ramayana (Sundarakanda) – Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : i) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
ii) Question Nos. I, VI and VII should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत । (10x1=10)

ಶರಿಯಾದ ಈಡುವಳನ್ನು ಇರ್ಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) रामायणस्य कर्ता कः ?

अ) वात्मीकिः आ) व्यासः इ) भासः ई) कालिदासः

2) भोजस्य पिता कः ?

अ) सिन्धुलः आ) सागरः इ) सप्तगिरिः ई) सर्वेशः

3) लङ्घाधिपतिः कः ?

अ) रामः आ) रावणः इ) भरतः ई) सुग्रीवः

4) विश्रमाय पवननन्दनं कः प्रार्थितवान् ?

अ) गोमुखः आ) विमुखः इ) मैनाकः ई) पिनाकः

5) रामस्य दूतः कः ?

अ) हनूमान् आ) विभीषणः इ) महेन्द्रः ई) अङ्गदः

6) हनूमान् कस्य शैलस्य प्रस्थात् उदस्थात् ?

अ) मैनाकस्य आ) महेन्द्रस्य इ) हिमालयस्य ई) विन्ध्यस्य

7) सीता चूडामणिं कस्मै अयच्छत् ?

अ) विभीषणाय आ) हनूमते इ) रावणाय ई) कुम्भकर्णाय

8) विभीषण दुहिता का ?

अ) अमला आ) विमला इ) अनला ई) धवला

9) हनूमान् कस्या: जठरे प्रविष्ट्वान् ?

अ) सुरसाया: आ) बीरजाया: इ) उरसाया: ई) विरसाया:

10) कः प्रतीचीं दिशां प्रविशति ?

अ) हनूमान् आ) भास्वान् इ) यशोमान् ई) हिमवान्

II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत ।

(2x10=20)

यावृद्धादर्था एरदु पृथ्वैग्नेग पृष्ठं छंड उर्तयिरि.

Write an essay on **any two** of the following.

1) हनूमतः पादाघातेन जातां महेन्द्रशैलस्थितिं वर्णयत ।

हनुमूर्त्तन घादाघातदिंद उल्लाद मुहै०द्युर्ज्ञे लद स्त्रियन्नु वर्णेति.

Write an essay on the condition of Mahendra mountain by the footstep of Hanuman.

2) भोजराजस्य देश-काल-कृतयः ।

भौजराजन देश, काल मुख्य कृतिगण.

Life, date and works of Bhojaraja.

3) सीता-हनूमतोः संवादं विवृणुत ।

सीता-हनुमूर्त्तर संवादन्नु विवरिति.

Describe the conversation between Sita and Hanuman.

III. अ) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2x4=8)

यावृद्धादर्था एरदु शैलेक्गण्डन्नु अनुवादिति विवरिति.

Translate and explain **any two** Shlokas.

1) तव पित्रा परित्रातः पूर्वं पर्वतभेदिनः ।

तस्मान्नास्मि विपक्षोऽद्य सपक्ष इति मां भज ॥

2) आविर्बभूव पूर्वद्रिः शृङ्ग शृङ्गरजीवितम् ।

तमस्तमालकान्तारकुठारः शशलाज्वनः ॥

3) महामहीधसधीर्चीं सोऽयं वृद्धिमुपेयिवान् ।

यथा नूनमपांराशिः कुल्यातुल्यां दशां दधौ ॥

4) कल्याणि त्वद्वियोगेन तीव्रवेगेन ताप्यतः ।

राघवेन्द्रस्य दूतं मामन्यथा मास्म मन्यथाः ॥

आ) गद्यभागस्य अनुवादं कुरुत ।

$$(1 \times 4 = 4)$$

గద్‌భాగవన్‌ అనువాదిసి.

Translate the following passage.

एवं चिन्तयता हनूमता कथमपि निशीथसमये गते निशीथिनीनाथेऽपि चरमगिरिश्वरोपकण्ठसेवा-
मुत्कण्ठमाने दशकण्ठस्तु निद्राशेषेण स्मरशरप्रहारेण च कलुषीकृताक्षः सरसहरिचन्दनचर्चया
जानकी दर्शनेच्छ्या च प्रकटिरागः ।

अथवा

ततस्तं जानकीनिःसीमहर्षा बभाषे-महाभाग, सर्वथास्य दुरात्मनः प्रत्यासीदति मृत्युः
एवम्-अनलाभिधानया विभीषणदुहित्रा स्वमात्रा प्रेषितया भाषितम् । अयमप्यनार्यशीलः
तुरीयामुपायामन्तरेण न ममार्यपुत्रस्य समर्पयिष्यति ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः सन्दर्भ विवृण्त ।

$$(2 \times 4 = 8)$$

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any two** of the following sentences.

- 1) वानरसेना कथं तेरेदिममन्तरायां वितन्वत्तमुदन्वत्तम् ?
 - 2) जीवति वा न वा इति न जानामि जानकी ।
 - 3) स प्राण एव वस्तीति विचित्रमेतत् ।
 - 4) काञ्चनमर्यां शिंशिपामारुरोह ।

V. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

$$(2 \times 2\frac{1}{2} = 5)$$

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನೂ ಕುರಿತು ಲಘು ಟೆಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on any two :

- 1) विश्वगुणादर्शचम्पू ।
 - 2) समुद्रोल्लङ्घनम् ।
 - 3) मैनाकः ।
 - 4) आञ्जनेयः ।

VI. संस्कृतभाष्या उत्तरं लिखत ।

- अ) वाक्यानां दोषान् परिहरत (पञ्चानाम्) | (5×1=5)

 - 1) अहं पाठं पठति ।
 - 2) गुरुं नमः ।
 - 3) तस्य विना तृणमपि न चलति ।
 - 4) शिवः कैलासे अधिवसति ।
 - 5) अहं शालां गच्छति ।
 - 6) सः पठन्ति ।
 - 7) चोरेण भयम् ।
 - 8) अलं रोदनम् ।

आ) संस्कृतभाषया वाक्यं रचयत (पञ्चानाम्) | (5×1=5)

1) गत्वा ।	2) सः ।
3) बालकः ।	4) अत्र-तत्र ।
5) सर्वत्र ।	6) कथमपि ।
7) रामस्य ।	8) गच्छति ।

VII. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

$$(1 \times 5 = 5)$$

ಯಮನಾ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಬಾಹ್ಯಣನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನು ವೇದಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತ್ತಿದ್ದನು. ಮಂದಾರವತಿ ಎಂಬ ಹಸರುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಆತನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆ ತರುಣಯು ಬ್ರಹ್ಮರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಾಗಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಕಾನ್ಯಕುಭ್ರಾದಿಂದ ಮೂವರು ತರುಣರು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆವರು ಸಮನಾದ ವಯಸ್ಸು, ರೂಪ, ವಿದ್ಯೆ, ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರು.

There was a village on the bank of river Yamuna. A brahmin by name Agniswamy lived in it. He was an adept in vedas. He had a beloved daughter named Mandaravathi. She was an extraordinary creation of Lord Brahma. One day three youths come to that village from Kanyakubja. They were all equal in their age, appearance, education and character.